

Säminuorâi almosciälkkámuš

Taat lii almosciälkkámuš säminuorâi konferensist, mii tollui Anarist porgemáánu 14.-15. peeivi 2025. Konferens teeman lii ärbivuáváláš tiätu. Almosciälkkámuš lii rahtum konferens pargopáájá vuáđuld.

Syemmilii máttááttâsvuávám siskáldâs sämmilii kulttuurist, kielâst já historjást lii čielgâsávt liijkás uccáá. Vástádâsah koččámuššáid, tego ”mondiet puoh sämmiliih iä määti sämikielâ?” teikâ ”mondiet monnii suuvâin juoigâmärbivyehi lii potkânâm?”, iä kavnuu tááláá máttááttâsvuávám miäldásijn oppâmateriaalijn. Säminuorah ánsáseh já tarbâseh historjá máttááttâs sämmilii uáinust vuovviijn, mii vâjâldit staatâi raajijd já kiedâvuš sämmilijđ aalmugin já jieijâs historjâlii muštâlus válduolmožin. Kielâ máttááttâs kalga meid viđdediđ já ton ruttâdem kalga lasettiđ, tastko táálááh oppâmaterialeh iä lah ääigi tääsist iäge toh lah tuárvi. Mii kielah láá čoovdâ oohtânkulluuvâšvuodâ toobdon uáassin viđđasub sâmisjärvusist Suomâ raajij ulguubeln Säämist.

Mist säminuorâin lii haalu já perustume oppâđ sämikielâ já sirded tom čuávvo suhâpuolváid sehe siäiluttiđ ärbivuáválii tiädu. Návt sâmikulttuur siäilu ellen. Ärbivuáváláš tiätu ij lah miinii, maid mij keččâp ulguubeln, tot kulá mijân sämmilijđ já lii luánduláš uási mist.

Vâi ärbitiätu sirdâšum suhâpuolvâst nuubán lii torvejum, kalga lasettiđ naavcâid meid škovliimân. Ärbitiätu ij liijkâ sirdâšuu tuš škovlâvisteest suhâpuolvâst nuubán, peic ärbivuáválávt meid pääihist. Mij nuorah pivdep, ete puárâsub suhâpuolvah, kiäin lii ärbitiätu, iä poolâ jieijâs tiätutäâsi já tááidu vááijuvlâšvuodâst peic jyehih jieijâs ärbitiädu mijân.

OA Algâaalmugij vuoigâdvuodâi julgâštus 31 Artikkâl miel Suomâ Staatâst lii kenigâsvuotâ toimâđ Sâmitiggijn vâi taah vuoigâdvuodah torvejuvvoje. Suomâ Staatâst lii meid Sâmitiggelaavâ 2 § miel kenigâsvuotâ väridiđ tuárvi stuorrâ meriruudâ laavâst uáivildum pargoid, uáivildmáin Sâmitige tooimâ. Vâi Sâmitigge puáhtá luhostuđ jieijâs pargoin, kalga meriruudâid lasettiđ.

Oovdeb säminuorâi konferens almosciälkkámuš miel ”Mist lii vuoigâdvuotâ puátteevuotân já tot kalga lede mii nálâsâš”.

Mij pivdep, ete säminuorâid uárnejuvvoje merikoskâsih ”arenah” čokkânid já nanodid siärvuslâšvuodâ.

Sâmitiigán miedettum meriruudâ kalga lasettiđ.

Kielâi máttááttâsâst tähiduvvoje tuárvi stuorrâ meriruudâh uđđâ oppâmateriaalij várás. Sämmilijđ já meid syemmilijđ nuorâid tähiduvvo máttááttâs sämmilii historjást, vâi ibárdâs Säämi kuhes historjást ij pääsi tuš sämmilijđ.

Giittosat – Takkâ - Spä ´ sseb Kiitokset

Sâmitige nuorâiräädi uárnee kyevti ive kooskâi säminuorâi konferens.

Säminuorâi konferens puáhtá adelid jieijâs noomáin almosciälkkámušâid, iävtuttâsâid já alguid, moh lohtâseh säminuorâi eellimtilán já pyereestvajemân.